

Det innovative samfund

– Globale udfordringer for dansk
konkurrencekraft

DANSK HANDEL & SERVICE

Delanalyse til "Forretningsplan Danmark"

Vilje til sejr

Vi skal skabe et samfund, der stimulerer individet til mod, skabertrang og virkelyst. Et samfund, der er præget af viljen til sejr, er et innovativt samfund, og det er forudsætningen for at klare sig i den globale konkurrence.

Dansk Handel & Service mener, der er behov for et kulturskifte. Det danske velfærdssystem, det offentlige system, videnssystemerne og hjemmemarkedet skal indrettes, så initiativ, iværksætteri og gode ideer får optimale vækstbetingelser. Vi har ikke råd til at opretholde omfangsrige skatte- og velfærdsordninger, der underminerer foretagsomheden hos den enkelte.

Skal vi skabe innovation og iværksætteri, skal lysten til at tage risici hos den enkelte stimuleres. I USA betragtes det som en succes, hvis en person har forsøgt at etablere en virksomhed, selvom det ikke lykkedes. I Danmark betragtes det som en fiasko, og samfundet stimulerer ikke den enkelte til at prøve igen. Det skal vi lave om på. Lovgivningen og skattesystemet skal give folk mulighed for at rejse sig igen og prøve nye ideer af.

Det starter i uddannelsessystemet. Vores børn og unge skal møde en uddannelseskultur, der lærer den enkelte at følge egne individuelle drømme og bruge sine kernekompetencer. Systemet skal uddanne iværksættere, der arbejder af lyst og opfatter arbejdet som en mulighed for at skabe noget.

Konkurrencedygtigheden hos vores konkurrenter i Østeuropa, Asien og Latinamerika bunder i en holdning og en livsindstilling. Folk er sultne efter forandring. Drivkraften er nødvendigheden af at løfte den enkelte og hele samfundet ud af fattigdom. I disse samfund mærkes den vilje til sejr, der gør, at den nuværende økonomiske vækst ikke er en døgnflue, men en udvikling der vil bringe disse samfund op i den globale superliga. Har vi samme vilje til sejr i Danmark? Hvis ikke bliver vi overhalet østenom og søndenom.

Innovation er den vigtigste konkurrenceparameter
World Economic Forum udnævnte i 2005 Danmark som den fjerde mest konkurrencedygtige økonomi

i verden. Det resultat kan man reagere på med to holdninger. Enten kan man læne sig tilbage og håbe på, at vi bliver ved med at være konkurrencedygtige. Eller man kan mene, at det løbende er nødvendigt at omstille sig for at kunne bevare og styrke vores konkurrencedygtighed. Erkendes den massivt voksende globale konkurrence, er omstillinger det eneste rigtige svar.

Danmarks konkurrencedygtighed afhænger især af vores evne til at være et innovativt samfund. EU-kommissionens årlige opgørelse, European Innovation Scoreboard 2005, viser, at Danmark allerede er god til at konkurrere på innovation. Danmark ligger blandt top 5 i EU. Men ser man udover EU's grænser, er der tegn på, at mange lande haler ind på os. Undersøgelser viser, at den største vækst og innovation i fremtiden er at finde hos vores konkurrenter i lande som Kina, Brasilien og Østeuropa.

Den tid er ovre, hvor vi skal kigge os over skulderen efter bl.a. inderne og kineserne alene pga. deres lave produktionsomkostninger. Disse lande er også i stigende grad konkurrencedygtige inden for videntunge erhverv som f.eks. IT og bioteknologi. Det stiller krav om, at Danmark hele tiden skal blive endnu bedre til at give produkter og serviceydelser værdi via et højt indhold af viden og innovation.

Innovation i hele værdikæden

Danmark skal ikke overleve på selv at producere billige produkter. Vi skal overleve på at se globaliseringen som en mulighed. Vi skal have den globale indsigt til at købe produkter, hvor de er billigst på den globale markedsplads, og så specialisere os i alle de dele af værdikæden, der handler om design, salg, markedsføring og distribution.

Det er i disse dele af værdikæden, de videnintensive erhverv arbejder. Disse erhverv er de mest innovative i Danmark, hvilket er en af forklaringerne på, at de også er de største bidragsydere mht. jobs og økonomisk vækst. Samtidig tilfører vidensservice-virksomhederne viden og innovation til resten af erhvervslivet og er således en nøgle til den danske konkurrenceevne.

Politiske reformer

Dansk Handel & Service' bud på hvordan det innovative samfund skabes, er et opgør med de politiske og kulturelle rammebetingelser, der i dag hæmmer viljen til sejr, den globale indsigt og innovation i hele værdikæden. De offentlige rammebetingelser skal skabe en kultur, der belønner initiativet, mod og skaberlyst. Samtidig skal der være bedre muligheder for videndeling og samarbejde mellem erhvervsliv, det offentlige og videninstitutioner i Danmark og på tværs af grænserne.

Gode ideer skal ikke blot have vinger, de skal også have en landingsbane. Den landingsbane er en sammenhængende og visionær erhvervs-, uddannelses-, forsknings-, ITK- og innovationspolitik, der skaber optimale rammer for at udvikle, tiltrække, fastholde og bruge ideer.

Her følger Dansk Handel & Service' bud på fire områder, hvor der er brug for reformer. Der er mange forudsætninger for, at Danmark kan udvikle sig som innovativt samfund - her er sat fokus på nogle af de allerstørste udfordringer:

- Et velfungerende europæisk hjemmemarked er platform for global konkurrencekraft
- Det offentlige som katalysator for et konkurrencedygtigt samfund
- Arbejdsmarkedet skal fremme innovation og global konkurrencekraft
- Viden om hele værdikæden skal understøttes.

Et velfungerende europæisk hjemmemarked er platform for global konkurrencekraft

Konkurrencen skal være i top

Danmark skal have verdens mest konkurrencedygtige økonomi. Konkurrence sikrer den dynamik og smidighed, der er afgørende for at skabe et innovativt samfund. Konkurrence er samtidig afgørende for at undgå ineffektivitet, både økonomisk og produktmæssigt. Netop derfor er optimale konkurrencevilkår på hjemmemarkedet afgørende for at sikre virksomhedernes konkurrencekraft.

Men det danske hjemmemarked er lille. Og et lille hjemmemarked kan gøre det vanskeligt at få en optimal kritisk masse af videnmedarbejdere, produktionsstørrelse og dermed den fornødne konkurrencekraft til at udvikle og udvide de danske virksomheder. Derfor er det afgørende med et åbent og dereguleret hjemmemarked samt ikke mindst fri international handel.

Dansk regulering, der hæmmer konkurrencen

Danske virksomheder støder i dag på det danske hjemmemarked på en række barrierer i form af offentlig regulering som autorisationsordninger, antalsbegrænsninger og eneretsbevillinger. Regulerede markeder vil ofte være mindre konkurrenceprægede. Virksomheder, der ikke er konkurrenceudsatte, er ikke "adrætte" og klar til den globale konkurrence, hvor kun de bedst tilpassede overlever - "survival of the fittest".

Den offentlige sektor skal bruges til at styrke virksomheders konkurrenceevne

Danmark er et af de lande, hvor den offentlige sektor fylder mest og har størst betydning for samfundsøkonomien. Den offentlige sektor løser selv størstedelen af de offentlige opgaver, og dermed går Danmark glip af et stort uudnyttet potentiale. Ved at en lang større andel af de offentlige velfærds- og serviceopgaver slippes fri i konkurrencen, åbnes et betydeligt marked for det private erhvervsliv inden for områder som sundhed, pleje, administration, erhvervsservice,

miljøopgaver mv. Derfor er der behov for øget offentlig-privat samspil. Det er ikke et ideologisk korstog, men derimod nødvendigt for at sikre en ny kompetenceopbygning i erhvervslivet og udvikling af nye innovative løsninger, der kan styrke virksomhedernes konkurrencekraft og åbne adgangen til markeder i andre lande.

Barrierer på det europæiske hjemmemarked skal afskaffes

Gennem EU har danske virksomheder et potentielt hjemmemarked på op mod 350 mio. mennesker. I dag er der på EU-niveau et indre marked for varer, der dog fortsat er præget af barrierer som eksempelvis mærkningskrav. Der er derimod endnu ikke etableret et indre marked for serviceydelser. I dag er serviceområdet nærmest nationalt og kendetegnet ved krav til virksomhederne som national etablering og godkendelse/autorisation efter nationale ordninger.

Løsninger

- Der er behov for et opgør med de regulerede erhverv. Mange erhverv er fortsat kendetegnet ved at have autorisationsordninger, antalsbegrænsninger og eneretsbevillinger. Det gælder eksempelvis for apoteker- og taxierhvervet.
- Derfor skal der formuleres en national vækststrategi med klare krav og målsætninger for udlicitering, inddragelse af private aktører og udviklingen af offentlig-privat samarbejde. Tilsvarende skal kommuner, regioner og andre offentlige institutioner lave en målbar og operationel strategi for samspil med det private erhvervsliv, som efterfølgende kan danne grundlag for benchmarking af enhedernes indsats.
- Privatisering og udlicitering i både staten og kommunerne er gået i stå. Derfor skal statens aktiviteter gennemgås med henblik på privatisering af eksempelvis jernbane, post og energi. Tilsvarende skal kommunale selskaber på eksempelvis affalds- og miljøområdet privatiseres. Samtidig skal det være et konkret mål som minimum at fordoble kommunernes udliciteringsgrad fra knap 12 pct. inden 2010. Det skal ske ved at tvinge kommunerne til at konkurrenceudsætte langt flere opgaver gennem eksempelvis lavere tærskelværdier ved udbud eller en egentlig udbudspligt på udvalgte områder.
- Der skal afsættes 10 mio. kr. til etablering af et Center for Offentligt Privat Samarbejde (COPS), der skal udarbejde et katalog over udbudspligtige og udbudsegnete områder for den offentlige sektor. Det skal samtidig være en national videnbank for offentlig-privat samarbejde, der formidler viden om "best practice" til beslutningstagere i det offentlige samt giver råd og vejledning om den praktiske udførelse til de ansvarlige embedsmænd.
- Offentlige myndigheder har i dag en dobbeltrolle, når de udbyder en opgave og samtidig selv afgiver bud. Derfor skal konkurrencemyndighedernes beføjelser udvides, så der eksempelvis kan sættes en effektiv stopper for offentlige myndigheders urealistiske priser, når der bydes på egne opgaver.
- Offentlig privat samspil er andet end privatisering og udlicitering. Der er til stadighed behov for at udvikle og skabe muligheder for nye samspilsformer. Det skal blandt andet ske ved at fremme mulighederne for afknopning og selskabsdannelse af offentlige enheder. Ligesom det er nødvendigt at fjerne barrierer for offentlig-private partnerskaber (OPP) ved, at lovgivningen eksempelvis vedrørende moms og deponering bliver entydig og de økonomiske strukturer dermed bliver klarlagt.
- Danske virksomheder skal sikres kvalificeret hjælp mod barrierer for at etablere sig i udlandet. De nuværende protektionistiske tendenser med kvoter for international handel er skadelig for den danske økonomi. Potentialet for den internationale handel udnyttes ikke.
- Der er behov for at nedbryde de sidste barrierer i EU's indre marked for varer. Der er fortsat en række barrierer, der skyldes eksempelvis særlige nationale krav til mærkning af varer, særlige informationskrav til forbrugere etc. Det skal således være et krav, at fremtidige mærkningskrav til varer er EU-baserede.
- Der skal skabes et indre marked for serviceydelser i EU. Tjenesteydelsesmarkedet er i dag reelt

nationale. Det skyldes blandt andet krav til bopæl og etablering i det land, ydelsen udbydes, krav om autorisationsordninger, godkendelser, oplysningskrav etc. Det er ikke godt nok.

- For at skabe dynamik i WTO-forhandlingerne om mere global frihandel for servicesektoren, skal konsensusmodellen erstattes af forhandlinger i plurilaterale fora. Det er afgørende for dansk konkurrenceevne, at vi får bedre adgang til at købe og sælge serviceydelser i lande udenfor EU.

Det offentlige som katalysator for et konkurrencedygtigt samfund

Det offentlige skaber som serviceleverandør rammerne for erhvervslivet

For at sikre et optimalt innovationsniveau og en stærk konkurrencekraft i den danske økonomi er det en forudsætning, at det danske erhvervsliv kan arbejde under de bedst mulige rammevilkår. Det stiller i særdeleshed store krav til den offentlige sektor og dens rolle som effektiv serviceleverandør.

Den offentlige sektor skal selvfølgelig sikre befolkningen ydelser som f.eks. uddannelse, lægehjælp og ældrepleje. Men udover at være leverandør af velfærdsydelser skal den offentlige sektor gennem sin ageren være med til at understøtte danske virksomheders innovationsmuligheder. Der er brug for, at det offentlige bliver mere bevidst om sin centrale rolle som serviceleverandør og i langt højere grad tilpasser sine ydelser til virksomhedernes behov end tilfældet er i dag.

Et blandt mange behov er, at samfundet har overblik over de samlede aktiviteter. Det er afgørende for at kunne lægge gennemtænkte strategier og planer som influerer konstruktivt på markedet. I dagens samfund er der for ringe data om sammenhænge i den største del af Danmarks produktion – serviceproduktionen.

Populært sagt kan man sige, at den offentlige sektor også skal varetage rollen som back-office for erhvervslivet.

Unødvendig regulering koster penge for samfundet

Vores samfund bygger på love og reguleringer, og på den måde skabes en række krav og pligter fra offentlig side til borgere og virksomheder. Når det offentlige pålægger virksomhederne administrative opgaver, som ikke er nødvendige for at opfylde overordnede samfundsmæssige formål, er det et samfundsmæssigt spild. I dag pålægges virksomhederne betydelige byrder, som følge af gebyrer, indberetninger til flere myndigheder, arbejdsomkostninger i virksomheden

eller ventetider i forbindelse med sagsbehandling. Reguleringen skal gennemtænkes og forenkles således, at virksomhederne bruger færrest ressourcer på at efterleve god regulering.

Med en frigørelse af de administrative byrder kan erhvervslivets ressourcer gå fra administrativt arbejde, til at virksomhederne i stedet kan anvende ressourcer til at skabe øget vækst og beskæftigelse.

Regeringen har allerede fokus på dette område med en målsætning om at reducere virksomheders administrative byrder med op til 25 pct. i 2010. Dette mål skal overvåges og efterleves. Vi må samtidig sikre, at den kvantitative reduktion har kvalitet og positive effekter for erhvervslivet. Det er trods alt kvaliteten i en reduceret regulering, som er et samfundsgode.

Fra myndighed til facilitator

Det offentlige har en vigtig funktion som aktør på de områder, hvor markedet som følge af sin størrelse og struktur ikke selv formår at løfte vigtige opgaver. Det gælder områder som eksportfremmeinitiativer, etablering af rammerne for erhvervsservice og innovationscentre, grundforskning og forskning relevant for SMV'erne mv. Samfundet skal have en særlig grad af opmærksomhed, når virksomheder vil skabe relationer, eksportere eller outsource til udlandet. Her kan det offentlige skabe fælles platforme for udbredelse af danske interesser, som enkelte virksomheder ikke kan klare selv.

Det er dog vigtigt hele tiden at være opmærksom på, at denne offentlige aktivitet ikke må skabe en ulige konkurrence til private aktører. Det betyder, at det offentlige skal trække sig og overlade banen til private aktører, så snart det kan lade sig gøre.

IKT er fremtidens infrastruktur

Danmark skal være i front med udbredelse og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (IKT). I den globale konkurrence er kommunikation over landegrænser og kontinenter et afgørende parameter i vores konkurrencekraft. Det skal sikre os global indsigt i produktionsvirksomheder, forsknings- og innovationsmiljøer samt afsætningsmarkeder.

I Danmark har vi internationalt set en stor udbredelse af Internettet, men det må ikke være en sovepude

for at skabe en bedre infrastruktur. De forbedrede IKT kommunikationsveje er en styrke for et lille land med åben økonomi. Den gamle infrastruktur med bus, tog, fly og post erstattes til stadighed af nye teknologier, som forbinder mennesker på en ny måde. IKT er et redskab som gør bekendtskaber og forretning lettere. Det er et samfundsanliggende at lægge skinnerne til fremtidens infrastruktur.

Digital forvaltning og digitalisering skaber effektivitet og kvalitetsforbedringer

Teknologien skal bruges i hverdagen blandt borgere, i det offentlige og i erhvervslivet. Det offentlige er en katalysator for at bruge teknologi som forbindelsesled mellem borgere/det offentlige og erhvervslivet/det offentlige. Danmark er internationalt set langt fremme med digital forvaltning og e-government. Digitale indberetninger for borgere og virksomheder er i dag muligheder, som løbende skal forbedres til gavn for alle. Digital forvaltning handler dog ikke blot om at sætte stik til blanketterne. Selve reguleringen skal gennemtænkes og gentænkes med digitalisering i fokus. Ellers opnår man ikke de optimale gevinster med digitalisering. Målet med digital forvaltning skal være at skabe forenkling, effektivitet og kvalitet i sagsprocessen.

Det offentlige skaber værditilvækst, hvis der etableres fælles digitaliseringsstandarder eller rammer for udvekslingen af data imellem virksomheder i erhvervslivet så som ordrer og faktura. E-løsninger som e-faktura er en offentlig teknologisucces, som skal udbredes til at digitalisere relationerne i markedet.

Løsninger

- Der skal sikres en væsentlig bedre statistik om de videnbaserede væksterhverv, heriblandt serviceerhvervene. Hvis vi ikke hele tiden har en opdateret og relativ nuanceret viden om de erhverv, der trækker væksten, bliver det umuligt fra politisk og administrativ side at iværksætte, udvikle og vedligeholde tiltag, der giver de bedste målrettede rammevilkår.
- Danmarks Eksportråds kommende innovationscentre rundt om i verden er et godt initiativ, som sikrer danske kompetenceklyngers adgang til

udenlandske samarbejdspartnere, investorer og kunder. Det skal imidlertid sikres, at centrene ikke alene tiltrækker udenlandsk viden til danske højteknologiske erhverv, men derimod faciliterer internationalt samarbejde inden for de vigtigste væksterhverv, heriblandt vidensservice.

- Et bredt samarbejde mellem erhvervslivet og relevante offentlige institutioner skal føre til nye koncepter for at brande Danmark via erhvervsfremstød, messer og andre arrangementer i udlandet. Danmark skal forbindes med en unik og letgenkendelig etiket, som tiltrækker udenlandske samarbejdspartnere, kunder og turister. Det er vigtigt at tænke i bredt samarbejde på tværs af sektorer, der kan understøtte hinanden i markedsføringen i udlandet.
- Hastigheden på bredbåndsforbindelsen kan øges og større offentlige investeringer i IKT infrastrukturen vil skabe store afledte effekter. Desuden skal rammebetingelserne for markedet stimuleres, så slutbrugerne får reduceret prisen på Internettet.
- Der er behov for en øget digitalisering af kommunikationen mellem det offentlige og erhvervslivet, og en øget digitalisering af de administrative processer i forbindelse med en generel proces- og strukturforenkling af love og regler. Derved gøres samspillet mellem det offentlige og virksomhederne mere effektivt og enkelt, og det skaber plads til udvikling og innovation både i virksomhederne og i den offentlige sektor.
- Der skal udvikles åbne standarder på offentlige IT-systemer, så private virksomheder kan indgå i løsningen af de opgaver, som den offentlige sektor traditionelt har siddet på. Den økonomiske gevinst ligger på samfundsniveau, og derfor er standardiseringsprocessen et samfundsanslgende.

Arbejdsmarkedet skal fremme innovation og global konkurrencekraft

Arbejdsstyrkens størrelse og kompetencer er drivkraften bag innovationen

Arbejdsstyrkens størrelse og de kompetencer og værdier, som arbejdsstyrken besidder, er afgørende for, om det danske samfund kan udvikle sig innovativt i en global verden.

Kendetegnende for det danske arbejdsmarked er, at det er fleksibelt, og at arbejdsstyrken har et relativt højt uddannelsesniveau.

Men udfordringerne er store. Demografien tilsiger mindre ungdomsårgange, der ikke er store nok til, at arbejdsstyrkens størrelse kan fastholdes, når de ældre årgange forlader arbejdsmarkedet. De ældre årgange har endvidere kompetencer, som de yngre årgange ikke i kvantitativt omfang kan erstatte i forbindelse med tilgangen til arbejdsmarkedet. Derudover rejser flere med en længerevarende uddannelse til udlandet på grund af den høje skat på arbejde i Danmark. Udvandringen modsvares ikke af samme tilgang af højt kvalificeret arbejdskraft fra udlandet.

Behov for udenlandske kompetencer til sikring af konkurrencekraften

Outsourcing af arbejdsopgaver, hvis løsning kræver højtuddannet arbejdskraft, finder sted i stigende omfang og er nødvendig for vores konkurrencedygtighed. Indisk uddannet IT-arbejdskraft har f.eks. mindst lige så værdifulde kompetencer som den danske arbejdskraft. Men skal innovationen fastholdes og udvikles i Danmark, er det i endnu højere grad nødvendigt, at arbejdsstyrken i Danmark har kvalifikationer på et højt niveau. Kun derved sikres virksomhedernes konkurrencekraft, og at nye arbejdspladser udvikles i Danmark.

Virksomhedernes efterspørgsel efter personer med bestemte kompetencer vil som udgangspunkt være større end kandidatproduktionen.

Netop den længerevarende arbejdskraft er en betingelse for, at innovation kan udvikles. Derfor er det afgørende for virksomhedernes konkurrencekraft fremover, at der er tilstrækkelig med velkvalificeret arbejdskraft. Undersøgelser viser at højtuddannede medarbejdere sikrer merbeskæftigelse for personer med kortere uddannelsesforløb. Derfor er det nødvendigt, at den højtuddannede arbejdskraft er tilstede, således at personer med kortere uddannelser også sikres jobmuligheder i Danmark.

En forudsætning for innovation og konkurrencekraft i Danmark er et arbejdsmarked, der er fleksibelt og omstillingsparat i forhold til de udfordringer, som møder virksomhederne i den globale konkurrence.

Nødvendigt med reformer

En mindre velkvalificeret arbejdsstyrke vil betyde, at konkurrencekraften forringes. Virksomhederne vil miste ordrer og markeder, fordi de ikke bliver i stand til at levere ordrer til deres kunder.

En konsekvens vil blive, at det innovative arbejde med at udvikle nye produkter og services nedprioriteres. For samfundet under ét vil væksten mindskes. Derudover er vækst og en stor efterspørgsel efter arbejdskraft afgørende for, at personer udenfor arbejdsmarkedet kan komme i arbejde. Presset på velfærdsydelserne vil øges med stigende skatter og yderligere mindsket konkurrenceevne som et resultat. Når efterspørgslen efter arbejdskraft med en længerevarende uddannelse er større end udbuddet, vil udvikling og innovation i virksomhederne mindskes yderligere.

Der er derfor behov for tiltag, som kan vende den negative udvikling, som en mindre arbejdsstyrke vil medføre.

Løsninger

- Lavere skat på højt kvalificeret arbejde er en helt central forudsætning for at understøtte innovationen i Danmark. En lavere skat på arbejde skal understøtte, at virksomhederne kan tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft fra både indland og udland. Derudover skal det sikres, at det er attraktivt for medarbejderne at yde en ekstra indsats og udvikle deres kompetencer. Derfor er

skattereformer en central brik i løsningen af de fremtidige udfordringer. Det langsigtede mål skal være, at ingen betaler mere end 50 pct. i skat af ekstra arbejdsindkomst.

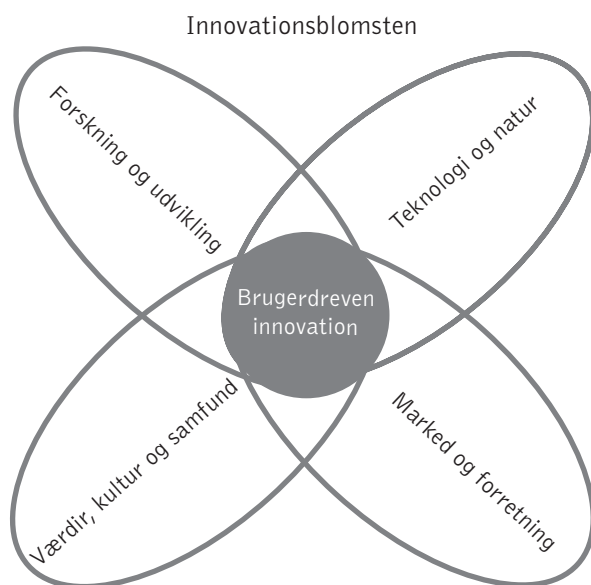
- Den alder, hvor de fleste forlader arbejdsmarkedet, skal forhøjes. Der skal sikres en mere fleksibel tilbagetrækningsalder, som modsvarer den demografiske udvikling og ændringen i levetiden. Der er behov for de kompetencer, som den ældre del af arbejdsstyrken besidder, så de kan fastholdes og anvendes i virksomhederne.
- Det skal kunne betale sig at arbejde. Derfor skal den periode, hvor man kan få dagpenge, forkortes. Derudover skal overførselsindkomsterne reguleres med prisudviklingen i stedet for efter lønudviklingen. Det er nødvendigt, at strukturelle barrierer fjernes til sikring af et fleksibelt arbejdsmarked.
- Det er nødvendigt for Danmark at kunne tiltrække kvalificeret udenlandsk arbejdskraft. Derfor skal den nuværende jobkortordning erstattes af en Green card-model efter canadisk forbillede. Udgangspunktet skal være, at den kvalificerede udenlandske arbejdskraft af sig selv finder det attraktivt at melde sig på det danske arbejdsmarked.
- Integrationsindsatsen skal styrkes. Især er det vigtigt, at indsatsen overfor de unge 2. og 3. generationsindvandrere styrkes. Allerede i folkeskolen skal indsatsen startes, så den store arbejdskraftreserve blandt indvandre/efterkommere opnår kvalifikationer, der kan sikre dem et længerevarende uddannelsesforløb.
- Alle offentlige myndigheder og institutioner skal tilpasse deres åbningstider og service til borgernes behov. Danmark kan eksempelvis ikke være et konkurrencedygtigt samfund, hvis virksomhederne kun kan få arbejdskraft i daginstitutionernes standardåbningstid mellem 06.30 og 17.00.

Viden om hele værdikæden skal understøttes

Det vidensystem, som har båret Danmark gennem landbrugs- og industrisamfundet, skal indrettes til fremtidens globalt konkurrenceudsatte viden-samfund, så vi gøder jorden for en stærk dansk innovations- og konkurrencekraft. Vores vision er, at Danmark skal være et førende globalt center for multidisciplinær, kreativ og helhedsorienteret innovation.

Det er en vision, der bygger på et opgør med at anskue innovation som et fænomen, der alene udfolder sig i forsknings- og teknologitunge miljøer. Innovation i Danmark er primært brugerdreven og udspringer af et komplekst samspil mellem virksomheden og dens kunder, leverandører, konsulenter og konkurrenter - og ikke kun med afsæt i forskning på universiteter, i sektorforskning mv. Se figur med "Innovationsblomsten", der illustrerer dynamikken mellem flerheden af aktører, kompetencer og videnområder.

Videnressourcer skal koncentreres på bæredygtige miljøer

Regeringens ensidige fokus på højteknologi står i skarp kontrast til udviklingsbehovene i hovedparten af dansk erhvervsliv, der er kendetegnet ved små og mellemstore virksomheder uden forskning, men som excellerer i brugerdreven innovation. Det betyder, at de videnintensive servicefag let bliver overset, og at Danmark går glip af jobvækst, skatteindtægter og værdiskabelse i erhvervslivet.

På den anden side forsker vi ikke nok i forhold til vores udenlandske konkurrenter - og er ikke gode nok til at forvandle forskning til forretning gennem videnudveksling og kommercialisering. Det er ikke nok, at danske forskere befinder sig i den internationale top, når det gælder publicering i videnskabelige tidsskrifter og patentering af ny teknologi. De gode idéer skal omsættes til værdi - specielt i forhold til små og mellemstore virksomheder uden tradition for forskning. Patentering kan dog også gå for vidt; vores grundholdning er, at innovation trives bedst i et åbent og konkurrencepræget marked, hvor alle har lige adgang til viden. Det gælder ikke mindst de små og mellemstore danske virksomheder, der skal overleve på at hjemtage, forædle, anvende og videresælge viden og teknologi fra hele verden.

Hvis vi vil være et førende viden-, vækst- og iværksættersamfund skal vores videnressourcer ikke smøres tyndt ud, men koncentreres på fagligt bæredygtige miljøer med plads til talent- og elitepleje. Den globale udvikling kalder på arbejdsdeling og kritisk masse, så vi kan støbe kuglerne til et innovativt dansk erhvervsliv med stærk konkurrencekraft. Tiden er inde til at se udogmatisk på fusioner af f.eks. universiteter imellem og universiteter og sektorforskning - uden at rive velfungerende og konkurrencedygtige forskningsmiljøer ned, som det har taget år at bygge op.

Løsninger

- Vi skal satse på en intelligent kombination af forsknings-, teknologi- og brugerdreven innovation. Ellers får vi ikke realiseret det uudnyttede innovationspotentiale i tæt dialog mellem videntunge virksomheder, forsknings- og videregående uddannelsesinstitutioner, godkendt teknologisk

- service, innovationsmiljøer og erhvervsfremmeaktører.
- Vi skal styrke videnuveksling, kommercialisering og licensaftaler mellem offentlig forskning og erhvervslivet. Det indebærer f.eks., at små og mellemstore virksomheder skal have adgang til for-projektstøtte og statslig medfinansiering af konsulentbistand mv. for at kvalificere deres deltagelse i nationale og internationale forsknings- og innovationsprogrammer.
- Vi skal sikre virksomhederne let adgang til forsknings- og uddannelsesinstitutionernes videnbank. En ny innovationsportal skal være mødested for forskere og virksomheder om konkrete innovationsprojekter.
- Universiteterne, staten og de regionale vækstfora skal etablere netværkscentre, som drives af professionelle rådgivere, der kan bistå forskere og virksomheder med rådgivning og vejledning om kontraktudformning, afklaring af samarbejdsformer, kommercialisering af forskningsresultater mv.
- Universiteternes nye udviklingskontrakter skal indeholde konkrete mål og succeskriterier for eksternt finansieret forskning, videnuveksling, kommercialisering og mobilitet, idet målopfyldelse belønnes økonomisk. Universiteterne skal sætte nye meriteringskriterier og ny løn i spil for at tiltrække flere forskere, praktikere mv. fra nationale og internationale videnmiljøer og den videntunge del af dansk erhvervsliv til det offentlige vidensystem. Omvendt skal flere offentlige forskere "i praktik" i videntunge virksomheder.
- Danmark skal lære af de mange gode udenlandske erfaringer med kommercialisering fra bl.a. Tyskland og Taiwan for at sikre, at der er tilstrækkelige forretningsmæssige kompetencer i universiteternes tech-trans enheder, forskerparkerne og innovationsmiljøerne. Konkret bør der etableres et GTS-institut for kreativ økonomi.
- Vi skal have klare definitioner af, hvad der skal til for at opnå et softwarepatent, så adgangen til at opnå interoperabilitet sikres. Reglerne om patentering af computer-implementerede opfindelser skal gøres ensartede og gennemsigtige. Det skal hverken være muligt at patentere forretningsmetoder eller patentere rene softwareprogrammer, hvor det eneste "tekniske" bidrag er, at programmet afvikles på en computer.
- Vi skal sikre, at flere højtuddannede får reel mulighed for at starte og drive egen virksomhed, fordi de har større chance for at overleve og skabe større værditilvækst. Samtidig bør universiteterne gennem de nye udviklingskontrakter belønnes for at opbygge iværksætterkuvøser. Intrapreneurship i eksisterende private og offentlige organisationer skal også styrkes - bl.a. med henblik på flere spin-off virksomheder, der typisk vokser og vækster hurtigere end andre typer iværksættere.
- Rammerne for personel videnuveksling bør styrkes. Dels skal vi øge antallet af samfinansierede ph.d'er og erhvervsph.d'er. Dels skal vi gentænke ordningerne, så de bliver mere smidige, målrettede og matcher de særlige vilkår i små og mellemstore virksomheder, særligt inden for videnservice. Og endelig skal vi oprette en "Erhvervskandidatordning" for at styrke de studerendes erhvervsprofil og SMV'ernes modtageapparat for akademikere.
- Vi skal sætte overliggeren højere end vores førende konkurrenter ved at investere mindst fem pct. af BNP i forskning i 2020. Heraf skal de to pct. være investeringer i offentlig forskning, som kan bane vejen for, at de mange små og mellemstore danske virksomheder kan kravle op i værdikæden og øge deres konkurrencekraft. Konkret skal andelen af forskningsmidler rettet mod videnservice fordobles til 20 pct., netop fordi disse erhverv både i Danmark, EU og OECD er den største jobskaber og vækstmotor.

Dansk Handel & Service
Vester Farimagsgade 19
1506 København V

Telefon 33 74 60 00
Telefax 33 74 60 80
E-mail dhs@dhs.dk
DHS.dk